

Proč vystavovali obraz T. G. Masaryka?

Vzdělávací cíl: Žáci identifikují a popíší symbolické významy spojené s postavou T. G. Masaryka. Na základě úryvku z dobové kroniky zjistí a vlastními slovy vysvětlí, jak vnímala veřejně vystavený Masarykův portrét společnost v roce 1968.

Klíčová slova: Československo 60. léta, symboly, vzpomínková kultura, dobové perspektivy, hledáme klíčové detaily

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ OBRAZU (5 min.)

Prohlížení jezdeckého obrazu T. G. Masaryka s pomocí lupy a četba popisky.

2 POPIS OBRAZU (5 min.)

Označování důležitých prvků na obraze a jejich popis. Četba rozšířené popisky.

Žáci mohou označit tyto prvky: místo a objekt v pozadí (obecně zámek či zámecká zahrada, konkrétně Lány), roční doba (podzim), kůň, pěšina, strom, prezident Masaryk a jeho oděv (čapka furažka, rajtky, jezdecké boty, rukavice), technika malby atd. Mohli by si povšimnout rozměrů obrazu.

3 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ (5 min.)

Četba textu z lánské kroniky a označování pasáží, které se týkají obrazu.

Text pochází z lánské obecní kroniky z roku 1968. Žáci v něm mohou označit několik informací: kdy a kde byl obraz vystaven, kdo byl jeho autorem, jaké měl rozměry. Případně vyznačují i předměty, které byly vystaveny spolu s obrazem (jezdecký oblek). Zmínka o velké návštěvnosti (statisíce lidí) podněcuje zamyšlení nad významem T. G. M. pro společnost v roce 1968.

4 INTERPRETACE PRAMENŮ (15 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy pramenů odpovídají do textových polí na otázky: ? Jaké vlastnosti prezidenta obraz zdůrazňuje? ? Čím mohl oslovit veřejnost v roce 1968?

Žáci mohou najít: Masaryk je ukázán jako vážný, důstojný muž, voják. Jezdecký portrét je tradičně spojován s postavou panovníka. Malba ukazuje patriarchální obraz vůdce - prezidenta osvoboditele, který je starostlivý a upírá pohled na diváka. Učitel může doplnit další informace: obraz byl pořízen pro účely reprezentace, byl re-produkován jako pohlednice, a sloužil tak ke komunikaci politických témat s širokou veřejností. Zápis z kroniky si žáci v ideálním případě spojí s historickým kontextem roku 1968 a snahou o demokratizaci socialismu. Uvědomí si, že Masaryk byl jedním ze symbolů dobového úsilí o reformu politiky.

Dobovou veřejnost mohl oslovit jako připomínka slavné minulosti, doklad demokratických tradic národa, zosobnění hodnot, jež si občané spojovali s probíhající reformou socialismu.

Další možnosti zapojení do výuky:

- a) Analýzu obrazu lze podpořit srovnáním s fotografickou technikou a otázkou, v čem se malba liší od fotografie a proč asi monumentální plátno vzniklo.*
- b) Učitel může obrátit pozornost k současné politické kultuře a reflektovat, jak jsou zobrazování nejen prezidenti ČR, ale i další politici i mimo české prostředí. Obraz T. G. M. může posloužit jako výchozí srovnávací plocha.*